

А. І. Груша
А. М. Латушкін

АЛЬБОМ ПАЛЕАГРАФІЧНЫХ ЗДЫМКАЎ

(з электронным дадаткам)

*Рэкамендавана Вучэбна-метадычным аб'яднаннем
па гуманітарнай адукацыі ў якасці дапаможніка
для студэнтаў, якія навучаюцца па спецыяльнасцях
1-21 03 01 «Гісторыя (па напрамках)»,
1-23 01 13 «Гісторыка-архівазнаўства»*

УДК 930.2:003.072(075.8)(084)
ББК 63.223я73-1я61
Г90

Р э ц е н з е н т ы :

доктар гістарычных навук *Э. М. Савіцкі*;
кандыдат гістарычных навук *Д. В. Лісейчыкаў*;
кандыдат гістарычных навук *А. І. Шаланда*

Груша, А. І.

Г90 Альбом палеаграфічных здымкаў (з электронным дадаткам) : дапаможнік / А. І. Груша, А. М. Латушкін. – Мінск : БДУ, 2014. – 104 с.
ISBN 978-985-566-088-1.

У дапаможніку змешчаны ўзоры беларускіх кірылічных рукапісаў XI–XVI стст., а таксама заданні, якія садзейнічаюць фарміраванню ў студэнтаў уменняў чытаць і апісваць старое пісьмо.

Для студэнтаў, якія навучаюцца па спецыяльнасцях 1-21 03 01 «Гісторыя (па напрамках)», 1-23 01 13 «Гісторыка-архівазнаўства».

УДК 930.2:003.072(075.8)(084)
ББК 63.223я73-1я61

ISBN 978-985-566-088-1

© Груша А. І.,
Латушкін А. М., 2014
© БДУ, 2014

ПРАДМОВА

Праца выкладчыка палеаграфіі мае сваю спецыфіку. Ён павінен не толькі азнаёміць студэнтаў з рознымі формамі пісьма старых рукапісаў, але і навучыць іх правільна чытаць гэта пісьмо. Калі быць больш дакладнымі, паўнацэннае знаёмства з пісьмом немагчыма без умення яго чытаць. Палеаграфія – навука ўвасобленых у пісьме складаных і зменлівых у часе форм і знакаў. Яна адна з нямногіх вучэбных дысцыплін, выкладанне якой патрабуе перадачы ў аднолькавым аб’ёме вербальнай і візуальнай інфармацыі. Вобразна кажучы, палеаграфія – навука, веды якой важна «счытваць» з пісьма. У працэсе выкладання палеаграфіі візуальныя матэрыялы служаць найбольш надзейным сродкам пацвярджэння вуснай інфармацыі выкладчыка, самым карысным практычным дапаможнікам студэнта.

Дадзены «Альбом палеаграфічных здымкаў» прызначаны для вывучэння беларускай кірылічнай палеаграфіі¹. Асноўны склад альбома – узоры пісьма арыгінальных дакументаў і кніг, якія актыўна бытавалі на тэрыторыі Беларусі і ў сумежных рэгіёнах у XI–XVII стст. (створаныя ў розных цэнтрах пісьменнасці Старажытнай Русі і Вялікага Княства Літоўскага). Усе яны адлюстроўваюць розныя этапы развіцця беларускага кірылічнага пісьма. Але яго графічныя віды прадстаўлены ў альбоме непрапарцыянальна: колькасную перавагу маюць узоры скорпісу – найбольш варыятыўнага віду пісьма.

Змешчаныя ў выданні факсімільныя пісьма атрыманы пераважна шляхам сканіравання арыгінальных дакументаў. Здымкі не падвяргаліся глыбокай тэхнічнай апрацоўцы. Напрыклад, фон пісьма, які фарміруецца якасцю і станам захаванасці пергаміну і паперы, не асвятляўся. Рашэнне аб мінімальным умяшанні ў дадзены фон было прынятае свядома – студэнт павінен навучыцца працаваць з пісьмом, якое дайшло да нашых часоў на матэрыяле рознай якасці і рознай захаванасці.

Аўтары выказваюць шчырую падзяку Нацыянальнаму гістарычнаму архіву Беларусі і асабіста яго дырэктару Д. У. Яцэвічу за прадастаўленыя электронныя копіі дакументаў.

¹ Заданні, якія змешчаны ў альбоме, арыентуюцца на змест вучэбнага дапаможніка: Груша А. І. Беларуская кірылічная палеаграфія : вучэб. дапам. для студэнтаў гіст. фак. – Мінск : БДУ, 2006.

РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА ПРАЦЫ З АЛЬБОМАМ

Мэта дадзенага дапаможніка – сфарміраваць у студэнта ўменні чытаць і апісваць старое пісьмо. Галоўным кампанентам альбома з’яўляецца факсімільнае ўзораў кірылічнага пісьма. На іх прадстаўлены розныя графічныя віды (устаў, паўустаў, скарапіс), разнавіднасці і варыянты пісьма, якія бытавалі на тэрыторыі Беларусі і ў сумежных рэгіёнах у XI–XVII стст.

Факсіміле забяспечаны навукова-даведачным апаратам – загалоўкам дакумента, указаннем яго месца захоўвання і архіўнага шыфру (калі факсіміле зроблена з арыгінала) ці публікацыі (калі факсіміле зроблена з друкаванага выдання). Задача студэнта – самастойна ці з дапамогай выкладчыка прачытаць тэкст і апісаць пісьмо. Для авалодання першаснымі навыкамі чытання і апісання частка тэксту (радок ці некалькі радкоў) перададзена сучаснымі літарамі¹. Дзякуючы гэтаму праца з арыгінальнымі тэкстамі адбываецца праз супастаўленне сучаснага напісання літар, дакладней іх сучаснай друкаванай формы, з літарамі, прадстаўленымі на факсіміле. Дапаможным матэрыялам, які служыць для лепшага авалодання навыкамі, з’яўляюцца табл. 1 і 2. Для кожнага факсіміле прыводзіцца пералік заданняў. Іх выкананне павінна замацаваць практычныя ўменні студэнта пазнаваць літары; вызначаць розныя віды рухаў пяра, графічныя знакі, прыкметы (тэмп руху, вага пісьма, агульная форма руху пяра, звязнасць руху, дукт і г. д.), графічныя віды і разнавіднасці пісьма; апісваць пісьмо, прасочваць яго эвалюцыю і г. д.

Дапаможнік прадугледжвае працу з камп'ютарнымі сродкамі навучання. Дадаткам да альбома з'яўляецца CD, на якім змешчаны поўнакаляровыя факсімільныя пісьмы.

Спис скарачэнняў

AN w Krakowie – Archiwum Narodowe w Krakowie.
Oddział I (na Wawelu) (Нацыянальны архіў у Кра-
каве. Аддзяленне I (на Вавелі));

Apr. – apraksts (вопис);

ASang.Teki rzymskie I – Archiwum Sanguszków (Архив Сангушак);

BCzart. AZR – Biblioteka książek Czartoryskich.
Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie.
Archiwum i zbiór rękopisów (Бібліятэка князёў
Чартарыйскіх. АДДЗЕЛ Нацыянальнага музея ў
Кракаве. Архіў і збор рукапісаў);

F. – fonds (фонд);

К. – kaste (скрыня);

L. – lieta (справа);

LVVA – Latvija valsts vēstures arhivs (Дзяржаўны гістарычны архіў Латвіі);

Sygn. – signatura (справа);

Perg. – pergaminu (пергамін);

адв. – адварот аркуша;

Арк. — аркүш;

Воп. – вопіс;

НГАБ – Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі;

РНБ. АР – Расійская нацыянальная бібліятэка.
Аддзел рукапісаў;

Спр. – справа;

T. – TOM;

Ф. – фонд.

¹ Пры перадачы тэксту выкарыстаны амаль усе літары, якія выйшлі з ужытку: w, ŵ, ʒ, ȧ, ƒ, ɛ, ɵ, ѣ, ж, ѡ, ѣ. Літара ȧ перадаецца як «я». Лігатуры раскрываюцца. Радковыя знакі не ўзнаўляюцца. Вынасныя літары ўносяцца ў радок і перадаюцца курсівам. Скарачэнні раскрываюцца, прапушчаныя літары прыўносяцца ў радок і заключаюцца ў круглыя дужкі. Знакі прыпынку расстаўлены згодна з сучаснымі правіламі мовы. Несвядома прапушчаныя літары аднаўляюцца і заключаюцца ў квадратныя дужкі. Канец радка абазначаецца пры дапамозе вертыкальнай рыскі – |.

Алфавіт і лічбавая сістэма кірыліцы¹

Літара	Назва літары	Гукавое значэнне	Лічбавое значэнне	Літара	Назва літары	Гукавое значэнне	Лічбавое значэнне
а	аз	[а]	1	х	хер	[х]	600
б	букі	[б]		ω	амега	[о]	800
в	ведзі	[в]	2	Ѡ	от	[от]	800
г	глаголь	[г]	3	ц	цы	[ц’]	900
д	дабро	[д]	4	ч	чэрвь	[ч’]	90
е	есць	[е]	5	ш	ша	[ш’]	
ж	жывеце	[ж’]		щ	шта	[ш’т’] ([ш’ч’])	
ѕ	зяло	[з]	6	ѣ	ер	спачатку – звышкароткі або рэдуцыраваны [о], пазней – знак цвёрдасці	
з	зямля	[з]	7	ы	еры	[ы]	
и	іжэ	[і]	8	ь	ерь	спачатку – звышкароткі або рэдуцыраваны [е], пазней – знак мяккасці	
і	і	[і]	10	ѣ	яць	спачатку – доўгі закрыты [е] або дыфтонг [іе], пазней – [е]	
к	кака	[к]	20	ю	ю	[йу]	
л	людзі	[л]	30	ѡ	а ётаванае	[йа]	
м	мысліце	[м]	40	ѣ	е ётаванае	[йэ]	
н	наш	[н]	50	ѡ	юс малы	[э ^н] [я]	900
о	он	[о]	70	ѡ	юс малы ётаваны	[йэ ^н]	
п	пакой	[п]	80	ѡ	юс вялікі	[о ^н] [у]	
р	рцы	[р]	100	ѡ	юс вялікі ётаваны	[йо ^н] [ю]	
с	слова	[с]	200	ѡ	ксі	[кс]	60
т	тверда	[т]	300	ѡ	псі	[пс]	700
оу ѣ	ук	[у]	400	ѡ	фіта	[ф]	9
ф	ферт	[ф]	500	ѡ	іжыца	пасля зычнай – [і], пасля галоснай – [в]	400

¹ Асобныя змены ў лічбавай сістэме кірыліцы ў XI – пач. XVI ст. Гл. : *Груша А. І.* Беларуская кірылічная палеаграфія. – Мінск : БДУ, 2006. – С. 36–37 (табл. 2–7).

м	м м м	м м м	м м м м
х	х х	х х	х х х х
ф	ф	ф	ф ф ф ф
у	у у у	у у у	у у у у
г	г г г	г г г	г г г г
т	т т т	т т т т	т т т т т т
с	с с	с с	с с с с
р	р р р	р р р	р р р р р р
п	п п п	п п п	п п п п п п
о	о о о о	о о о о	о о о о о о
н	н н н н	н н н н	н н н н н н
м	м м м	м м м	м м м м м м

ЗАДАННІ

1

XI ст. – Тураўскае Евангелле

Тураў. Тураўскае Евангелле / рэд.-уклад. М. Г. Нікіцін. – Мінск : БелЭн, 2004. – С. 169.

млѣ оставльше все въ слѣдѣ ю|го идоша. |
Сѣбот(а) вѣ Ева(н)г(елие) ѿ Лоук(и). Глав(а) лѣ |
Въ врѣмѣ оно бѣ оуча І(су)сѣ и бѣа|хѣ сѣдаще фарисеи и законоу

1. Визначце вагу пісьма.
2. Якія віды скарачэння выкарыстоўваюцца ў пісьме?
3. Укажыце літары, якія выконваюцца ў больш чым дзве лінейкі.
3. Якія памежныя сігналы выкарыстоўваюцца ў пісьме?
4. Визначце графічны від пісьма.

2

XI ст. – Тураўскае Евангелле

Тураў. Тураўскае Евангелле / рэд.-уклад. М. Г. Нікіцін. – Мінск : БелЭн, 2004. – С. 165.

Рече їи: «О, жено, велика єсть вѣра тв(о)|я. Бѣди тебѣ яко же хочеши». И и

1. Визначце тэмп руху пярэ.
2. Знайдзіце надрадкавыя літары.
3. Знайдзіце скарачэнні, выкананыя пры дапамозе кантракцыі.
4. Які тып злучэння рухаў характэрны для пісьма?
5. Якія прыкметы пісьма пацвярджаюць датаванне рукапісу?

3

1161 г. – Запіс на крыжы Ефрасінні Полацкай

Алексеев Л. В. Полоцкая земля. Очерки истории Северной Белоруссии в IX–XIII вв. – М. : Наука, 1966. – С. 225.

† Въ лѣ(то) ꙗко ѿ хѣѣ покладеѣ ѿфросинѣа чѣсть|ныи кр(е)сть въ манастири своємь
въ ц(е)ркви С(вя)т(а)го

1. Якія віды скарачэння выкарыстоўваюцца ў пісьме?
2. Якія памежныя сігналы выкарыстоўваюцца ў пісьме?

3. Знайдзіце скарачэнні, выкананыя пры дапамозе кантракцыі.
4. Прачытайце тэкст.
5. Пры чытанні тэксту выкарыстоўвайце памежныя сігналы.

4

Канец XII – пачатак XIII ст. – Полацкае Евангелле

РНБ. АР. Пагодзінскі збор. № 12. Арк. 31 адв. Пергамін.

или трии станеть | всь г(лаго)ль. Аще ли не | послоушають ихъ, | повѣжи и ц(е)ркви. |
Аще же и ц(е)ркве не | послоушають, да | боудеть яко стра|нникъ и мытарь

1. Які тып злучэння рухаў характэрны для пісьма?
2. Укажыце, якім з’яўляецца пісьмо: безадрыўным, пісьмом сярэдняй звязнасці, адрывістым, незвязным.
3. Вызначце графічны від пісьма.

5

1284 г. [Смаленск]. – Прыгавор суда смаленскага князя Фёдора Расціславіча

Напиерский К. Э. Грамоты, касающиеся до сношений Северо-Западной России с Ригию и ганзейскими городами в 12, 13 и 14 веках. Найдены в Риж. архиве К. Э. Напиерским и изданы Археогр. комис. – Спб. : Тип. Имп. Акад. Наук, 1857. – № IV.

Се язъ, кнѣзь смоленьскый Федо|рь.
Соудилъ есмь Бирела съ А

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.
3. Пры чытанні тэксту выкарыстоўвайце памежныя сігналы.

6

[1299–1305 гг. або 1308 г. Полацк]. – Пасланне епіскапа полацкага Якава

LVVA. F. 673. Арк. 4. К. 18. Л. 9. Пергамін.

† Поклонъ и благословлѣнъ | ѿ Акова, епискупа полотьского

1. Вызначце вагу пісьма.
2. Які тып злучэння рухаў характэрны для пісьма?
3. Якія віды скарачэння выкарыстоўваюцца ў пісьме?
4. Якія памежныя сігналы выкарыстоўваюцца ў пісьме?
5. Прачытайце тэкст.

7

XIV ст. – Запіс у Полацкім Евангеллі

РНБ. АР. Пагодзінскі збор. № 12. Арк. 126 адв. Пергамін.

Наданье |
Во има О(т)ца і С(ы)на и С(вя)то|го Д(у)ха.
Се азъ, рабъ | Б(о)жии Иванъ Нико|новичъ Деменьте

1. Знайдзіце лігатуры.
2. Апішыце пісьмо.
3. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.
4. Якія прыкметы пісьма пацвярджаюць датаванне запісу?

8

[1338 г. лістапада 1 – 1341 г.]. – Грамата полацкага князя Глеба [Нарымонта Гедымінавіча] і полацкага епіскапа Рыгора

LVVA. F. 673. Арх. 4. К. 18. Л. 30. Пергамін.

Тако хочемъ мы, горожане, с мѣштеремъ.

Переже како вѣсити воскъ на скалвахъ, а вамъ чинити такожь, нѣ та

1. Вызначце агульную форму руху пярэ.
2. Укажыце літары, якія выконваюцца ў больш чым дзве лінейкі.
3. Якія памежныя сігналы выкарыстоўваюцца ў пісьме?
4. Вызначце графічны від пісьма.

9

1387 г. [красавіка 28]. – «Оу ловехъ Скоистерскихъ». – Грамата караля польскага, літоўскага, рускага і іншых зямель гаспадара Уладыслава-Ягайлы

Палеографічныя здымкі з рускіх грамот пераважна XIV стагоддзя // Изд. С.-Пetersб. арх. ин-та ; под ред. А. И. Соболевского и С. Л. Пташицкого. – СПб., 1903. – № 14.

Владисла[в], Б(о)жье м(и)л(о)сти король полский, литовский, руски, иных земель г(о)с(по)д(а)рь.

Чинимъ славно и знаемо и даемъ ведомо оусем, хто коли сюю грамоту видить а любо слышитъ про

1. Знайдзіце лігатуры.
2. Знайдзіце надрядковыя літары.
3. Звярніце ўвагу на нахіленае становішча ў радку «е».
4. Звярніце ўвагу на павелічэнне пятлі «ъ».
5. Звярніце ўвагу на павышэнне перакладзіны «ю».
6. Укажыце прыём, які паскараў выкананне пісьма.
7. Вызначце графічны від пісьма.

10

1391 г. чэрвеня 20. Смотрыч. – Ліст гаспадара Падольскай зямлі Фёдора Карыятавіча

НГАБ. Ф. 147. Воп. 2. Спр. 178. Арк. 581. Пергамін.

Во има О(т)ца и С(ы)на, и С(вя)т(а)га Д(у)ха. Аминь.

Мы, князь Федоръ Корьатович, Б(о)жьей м(и)л(о)стью дѣдичъ и господарь Подольской земли.

Чинимы свѣдочно

1. Звярніце ўвагу на рост ніжніх і верхніх элементаў «а» і «д».
2. Звярніце ўвагу на форму «в».

3. Звярніце ўвагу на павелічэнне колькасці надрадковых літар у пісьме.
4. Апішыце пісьмо.
5. Вызначце графічны від пісьма.

11

[1394–1396 гг. Полацк]. – Пасланне полацкага намесніка Манцігірда і ўсіх палачан

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 52. Папера.

Ў намесніка ў полочького Ѡ Монтигирда і Ѡо все|хъ мужъ Ѡ полочанъ¹ кназа великого Вытовътовымъ повеленьемъ⁻¹ къ ратьманомъ.

Што ёсте

1. Апішыце пісьмо.
2. Вызначце графічны від пісьма.
3. Да якой разнавіднасці адносіцца пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?
4. Звярніце ўвагу на форму і частату ўжывання літары «і».
5. Звярніце ўвагу на адрозненні тытлаў для надрадковых літар, кантракцый і лічбаў.
6. Прачытайце тэкст.

12

[1409–1415 гг. Полацк]. – Пасланне полацкага архіепіскапа Феадосія Грэка

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 48. Папера.

† Бл(а)г(о)с(лове)ние архиеп(и)с(ко)па Феодосия полотьского.
Детемъ моимъ, ратманомъ ризьскимъ

1. Вызначце тэмп руху пярэ.
2. Звярніце ўвагу на рост ніжніх вынасных элементаў «а», «д», «æ» і верхніх вынасных элементаў «ъ» і «ы».
3. Укажыце прыёмы, якія паскаралі выкананне пісьма.
4. Вызначце графічны від пісьма.
5. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

13

[1409–1412 гг. Полацк]. – Пасланне полацкага намесніка Фёдора

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 157. Папера.

Штъ намесьтъ[ни]ка полоцкол(о) Федора приателемъ нашим ратьманом ризь

1. Звярніце ўвагу на рост ніжніх вынасных элементаў «а», «д» і верхняга вынаснага элемента «ъ», павышэнне перакладзіны «е», форму «в», рост ножак «т».
2. Вызначыце графічны від пісьма.
3. Прачытайце тэкст.
4. Укажыце прыкметы пісьма, якія дазваляюць датаваць рукапіс.

¹⁻¹ Напісана над радком.

14

[1411–1422 гг. Полацк]. – Пасланне полацкага намесніка Няміры

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 155. Папера.

Ўтѣ пана Немира, намесника полоцкого, приятелемъ нашимъ, | судьямъ ризькимъ и ратманомъ, поклонъ и верное прияте

1. Звярніце ўвагу на становішча ў радку «е», рост ножак «т», форму «ч» без ножкі.
2. Апішыце пісьмо.
3. Прачытайце тэкст.

15

*1427 г. верасня 17. Астрог. –
Прывілей вялікага князя літоўскага Вітаўта*

BCzart. AZR. Perg. 361. Пергамін.

† Мы, великий кн(я)зь Витовтъ.

Дали есмо Еську Нешевичю дворище Аро|полково пустое ѡсаживати ему собѣ и рос-
пахивати собѣ

1. Звярніце ўвагу на рост вынасных элементаў «ѣ» і «ъ».
2. Да якой разнавіднасці адносіцца дадзенае пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?
3. Апішыце пісьмо.
4. Прачытайце тэкст.

16

*1432 г. верасня 23. Трокі. – Прывілей вялікага князя літоўскага
Жыгімонта Кейстутавіча*

Электронны рэсурс. URL: <http://www.mch.mii.lt/mab/Kolekcija/Pergamentas.asp?txtSign=F1-13>

Мы, великий кн(я)зь Жикгимонтъ.

Даемъ вѣдомо всакому сею нашою грамотою. |

Пожаловали есмо виленскихъ мѣстичовъ, лаховъ и руси, што имъ мы

1. Якія віды скарачэння выкарыстоўваюцца ў пісьме?
2. Якія памежныя сігналы выкарыстоўваюцца ў пісьме?
3. Знайдзіце надрадкавыя літары.
4. Знайдзіце ў пісьме магчымыя прыкметы «другога паўднёваславянскага ўплыву».

17

*[1435–1436 гг. Полацк]. – Пасланне Васіля Дзмітрыевіча Корсака,
полацкіх баяр, мяшчан і ўсіх палачан*

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 158. Папера.

Ў пана Василя Дмитріевича и ѡ боаръ | полоцких, и ѡ мѣстичовъ, и што всѣх моужь

1. Які тып злучэння рухаў характэрны для пісьма?
2. Укажыце, якія літары пішуцца безадрыўна.
3. Знайдзіце скарачэнні, выкананыя пры дапамозе кантракцыі.
4. Звярніце ўвагу на форму тытлы і параўнайце яе з формай тытлы ўстаўнога пісьма.
5. Вызначце графічны від пісьма.

18

[1440 г. Полацк]. – Пасланне полацкага ваяводы Сямёна Гедзігольдавіча

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 165. Папера.

Ў пан(а) Семена Кгедикговдович(а), воевод(ы) полоцкого, князем ризкимъ и суд|амъ.
Жаловал нам zde на има поночанин* Бобоедъ, што са тамъ е

1. Вызначце вагу пісьма.
2. Звярніце ўвагу на нахіл пісьма.
3. Вызначце графічны від пісьма.
4. Прачытайце тэкст.
5. Да якой разнавіднасці адносіцца дадзенае пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?

19

[1440–1444 гг. Полацк]. – Пасланне полацкага намесніка Івана Гойцавіча

LVVA. F. 673. Apr. 4. K. 18. L. 163. Папера.

Ў пан(а) Ивашка Кгоицевич(а), намѣстник(а) полоцкол(о), ратманом ри|зким поклон.
Послал есмо к вам свои послы ѿ вашем добръ и ѿ

1. Укажыце, якім з’яўляецца дадзенае пісьмо: безадрыўным, пісьмом сярэдняй звязнасці, адры-вістым, незвязным.
2. Выпішыце літары, якія маюць верхнія і ніжнія вынасныя элементы.
3. Вызначце памер вынасных элементаў адносна корпуса літар (у прапорцыях).
4. Звярніце ўвагу на варыянты літары «т».
5. Выпішыце формы тытлы для кантракцый, лічбаў і наградковых літар.

20

*[1440–1447 гг.] жніўня 31. Пуня. –
Грамата вялікага князя літоўскага Казіміра*

AN w Krakowie. ASang. Teki rzymskie I. Sygn. 13. Папера.

† Ў великол(о) кн(я)за Казимира, королевича, ко всим лошичаном.
Дали есмо

*Так у рукапісе.

1. Звярніце ўвагу на агульную форму рухаў пярэ пры напісанні літар.
2. Апішыце пісьмо.
3. Вызначце графічны від пісьма.
4. Прачытайце тэкст.

21

*[1478–1486]. – Ліст княгіні Фядоравай Фёдаравіча Марыі,
яе сына Фёдара і дачкі Хведзі*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1903. Арк. 8. Папера.

† А се а, кн(е)г(и)ни Ёд(о)роваа Ёд(о)рович(а) кн(е)г(и)ни Марыа и [со] своим сыномъ
со кн(я)земъ | Ёд(о)ромъ Ёд(о)ровичемъ, и своею дачкою со кн(я)жною Хведею.
Сознаваемъ

1. Вызначце тэмп руху пярэ.
2. Знайдзіце скарачэнні, выкананыя пры дапамозе кантракцыі.
3. Знайдзіце скарачэнні, выкананыя пры дапамозе суспенсіі.
4. Звярніце ўвагу, у якім месцы слова, як правіла, размешчаны надрадковыя літары.
5. Вызначце графічны від пісьма.

22

*1487 г. верасня 5. Навагародак. –
Укладны ліст Даішкі Яцкавіча Храбтовіча*

НГАБ. Ф. 147. Воп. 2. Спр. 175. Арк. 34а. Пергамін.

Во има С(вя)тыа Живана ч(а)лныа Тро(и)ца Ѡца и С(ы)на и С(вя)т(а)го Д(у)ха.
Я, Даішко Яцёкович Храбтовича.
За

1. Знайдзіце звязныя напісанні радковых літар з надрадковымі літарамі.
2. Звярніце ўвагу на форму «в».
3. Выпішыце надрадковыя літары і параўнайце іх форму з формай радковых літар.
4. Знайдзіце лігатуры.

23

*1492 г. мая 5. Вільня. – Ліст маршалка, дворнага падскарбія,
слонімскага намесніка Яна Храбтовіча Літавура*

НГАБ. Ф. 147. Воп. 2. Спр. 175. Арк. 234. Пергамін.

Во има Боже стань са.
Я, Ян Храбтович Литавѣръ, маршалко корола ег(о) м(и)л(о)сти, пѣдска

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

24

1499 г. верасня 9. Вільня. – Ліст вялікага князя літоўскага Аляксандра
НГАБ. Ф. 694. Воп. 3. Спр. 4395. Арк. 22. Папера.

Александръ, Божю м(и)л(о)стью великий кн(я)зь лит(о)|вский, рѣский, жомойтский и
иных. |

Тивѣну виленскомѣ Янѣ Любжи.

Жаловал намъ городничии виленский Занко

1. Звярніце ўвагу на форму надрадкавай «и».
2. Вызначце графічны від пісьма.
3. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

25

*1508 г. чэрвеня 24. «Въ Свядосех». – Застаўны ліст Мікалая Шэйбака,
яго жонкі Ядзвігі і ўсіх яго дзяцей*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 4. Папера.

Я, Миколаи Шеибак, с своею ¹⁻женою⁻¹ Едвигою и с своими детми.
Вызнаваем сами на себе симъ на

1. Выпішыце надрадкавыя літары і параўнайце іх форму з формай радковых літар.
2. Укажыце надрадкавыя тытлападобныя літары.
3. Звярніце ўвагу на форму тытлаў для суспенсій, вынасных літар і лічбаў.
4. Апішыце пісьмо.

26

*1523 г. сакавіка 19. Кракаў. – Ліст караля польскага
і вялікага князя літоўскага Жыгімонта I Старога*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 50. Папера.

Жикгимонт, Божю м(и)л(о)стью корол полски, великий кн(я)зь лит(о)|вский, рѣский,
кн(я)жа прѣское, жомойтский и иных. |

Воиту мѣста Виленског(о) и бурмистром, и радцам, и всем мещаном.

Присылала до нас пани Пашковая

1. Звярніце ўвагу на агульную форму рухаў пяра пры выкананні літар.
2. Звярніце ўвагу на спалучэнне тоўстых і тонкіх ліній пры выкананні пісьма, на становішча ў радку «в», «и», «н».
3. Звярніце ўвагу, што «б», «г», «п», трохножкая «т» маюць толькі ледзь прыкметныя навісы ў левы бок, мачты «г», «к», «п», «ч», правыя мачты «и», «м», «н», «ы», кароткая перакладзіна «а», правая перакладзіна «л» характарызуюцца прамалінейнасцю і ўзнаўляюцца без адкрэсленняў (канцавых рысак) у правы бок.
4. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

¹⁻¹ Напісана над радком.

27

1523 г. ліпеня 14. Кракаў. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта I Старога

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 56. Папера.

Жикгимонт Божю м(и)л(о)стью корол полский, великий кн(я)з лит(о)вский, рѣский, кн(я)жа пруское, жомойтский и иных. |

Бояринѣ н(а)шому Александрѣ Тарновскомѣ.

Писал и присылал к нам пан троцкий, ста

1. Звярніце ўвагу, што ў «г», «п» і ў трохножкавым «т» навесы ў левы бок становяцца больш выразнымі.

2. Звярніце ўвагу, што пісьмо мае выразную тэндэнцыю да акруглення, становяцца больш частымі і павялічваюцца адкрэсленні ў правы бок на мачтах «г», «к» і «ч», правай мачце «н», адной ці дзвюх мачтах «п», адной, дзвюх, трох ножках «т».

3. Знайдзіце лігатуры.

4. Прачытайце тэкст.

28

1523 г. ліпеня 17. Кракаў. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта I Старога

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 54. Папера.

Жикгимонт, Божю м(и)л(о)стью корол полский, великий кн(я)зь лит(о)вский, рѣский, кн(я)жа пруское, жомойтский и иных. |

Кн(я)зю Янѣ, бискупѣ виленскомѣ, воеводѣ троцкомѣ, гетману н(а)шому навышшомѣ старостѣ бра

1. Звярніце ўвагу, што ў «г», «п» і ў трохножкавым «т» навесы ў левы бок становяцца больш выразнымі.

2. Укажыце, як змяніўся дукт літар параўнальна з устаўным і паўустаўным пісьмом.

3. Выпішыце тытлападобныя літары і параўнайце іх форму з формай радковых літар.

4. Прачытайце тэкст.

29

1529 г. сакавіка 8. Вільня. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта I Старога

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 46. Папера.

Жикгимонт, Божю м(и)л(о)стью корол полский, великий кн(я)з лит(о)вский, | рѣский, прѣский, жомойтский, мазовцкий и иных. |

Дворанинѣ нашомѣ кн(я)зю Семенѣ Шдинцевичу.

Што есмо на чолом

1. Апішыце пісьмо.

2. Знайдзіце лігатуры.

3. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

30

1534 г. снежня 17. Вільня. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта I Старога

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1048. Арк. 6. Папера.

Жикгимѡнт, Божю м(и)л(о)стыю корол полский, великий князь лит(о)вский, | русский, пруский, жомойтский и мазовецкий и иных. |

Воеводичу троцкому пану Юрью Григорьевичу Шстиковича а дворянину н(а)шомѸ

1. Вызначце лігатуры.
2. Звярніце ўвагу, што «б» выконваецца без верхняй перакладзіны, толькі з дужкай злева, «б», «ы» і «ь» атрымліваюць трохвугольныя петлі.
3. Знайдзіце лігатуры.
4. Прачытайце тэкст.

31

1552 г. сакавіка 11. Радунь. – Выпіс з кніг Радуньскага двара

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 471. Папера.

Выпис с книг двора г(о)с(по)д(а)рьского | Радунского. |

Лета Бож(его) нарож(енья) ѿа ф̄н̄в̄, м(е)с(е)ца мар(та) аї ден, | индикт ії. |

Передо мною, Яномъ Якубовичом Нацевичомъ, намест

1. Вызначце вагу пісьма.
2. Звярніце ўвагу на акруглую форму пісьма.
3. Звярніце ўвагу на напісанні «б», «г», «п», «т», якія характарызуюцца навесамі ў левы бок.
4. Звярніце ўвагу, што «г» узнаўляецца толькі з адным левым навесам.
5. Звярніце ўвагу на наяўнасць адкрэсленняў у правы бок на перакладзіне «а», мачтах «г», «к», «п», «т» і «ч», правых мачтах «и», «л», «м», «н», «ы».
6. Звярніце ўвагу, што памер перакладзіны і мачта «ъ» памяншаецца.

32

1552 г. кастрычніка 1. Вільня. – Квіт навагародскага ваяводы, дворнага маршалка, земскага падскарбія Івана Гарнастая

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 750. Арк. 7. Папера.

Иван Горностаи, воевода новгородский, маршалок дворный, подскарбии | земский сознавамъ.

Прислал до скарбу короля его м(и)л(о)сти пан вое

1. Звярніце ўвагу на акруглую форму пісьма.
2. Звярніце ўвагу на звязнае напісанне надрадкавых літар.
3. Апішыце пісьмо.
4. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

33

*1553 г. ліпеня 7. Навяняны. – Ліст сяццёр Дароты, Алены
і Марыны Шчаснаўнаў Багумачыча*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 475. Папера.

Я, Дорота, весполук и з сестрамі сваімі Аленою | а Мариною Щасновны Богумачича.
Сознаваем

1. Які тып злучэння рухаў характэрны для дадзенага пісьма?
2. Укажыце галоўныя памежныя сігналы.
3. Да якой разнавіднасці адносіцца дадзенае пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?
4. Прачытайце тэкст.

34

*1553 г. лістапада 1. Кнышын. – Квіт навагародскага ваяводы,
дворнага маршалка, земскага падскарбія Івана Гарнастая*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 750. Арк. 9. Папера.

Иван Горностаи, воевода новгородский, маршалокъ дворный, | подскарбии земьский
Вѣликого князства Литовского

1. Звярніце ўвагу на розныя варыянты надрадковай «и».
2. Прачытайце тэкст.

35

*1555 г. лютага 30. Вільня. – Даравальны ліст караля польскага
і вялікага князя літоўскага Жыгімонта II Аўгуста*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 120. Папера.

Жикгимонт Август, Божю м(и)л(о)стью корол полский, великий кн(я)зь литов|ский,
русский, прусский, жомо[и]тський, мазовецький и иныхъ. |

Биль намъ чоломъ попъ места н(а)шого Гомейского на има Ероѳеи Ивановичи поведиль
передъ нами, иж ъ месте н(а)шомъ Гомъли

1. Звярніце ўвагу на памяншэнне перакладзін «т» і «ъ» і акруглую форму гэтых літар.
2. Выпішыце надрадковыя тытлападобныя літары і спалучэнні.
3. Выпішыце словы, якія скарачаюцца пры дапамозе кантракцыі.
4. Прачытайце тэкст.

36

1556 г. кастрычніка 12. Горадна. – Запіс у кнігі Горадзенскага суда

НГАБ. Ф. 1755. Воп. 1. Спр. 1. Арк. 275. Папера.

Шповедане п(а)на Василя Сопотка на | шурына своел(о) Григоря. |

Року Бож(его) нарож(еня) ҃а҃ф҃н҃с, м(е)с(я)ца шктябра в 1 дна, в понедело[к]. |

Прышедчи перед мене, Миколая Шимковича То|лочка, судю земског(о) повету
Городенског(о), и до

1. Звярніце ўвагу на выкарыстанне «а» ў выглядзе грэчаскай «альфы».
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

37

*1573 г. сакавіка 17. Слуцк. – Квіт таноўскага намесніка
Геляіша Панятоўскага*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 220. Папера.

Я, Геляішъ Понятовский, намесьникъ кн(я)ж(а)ти его м(и)л(ости) тоновский. |
Вызнаваю тымъ моимъ квитомъ, иж кн(я)же его м(и)л(ость) з ласки своее

1. Параўнайце дадзены тэкст з пісьмом аднаго з дакументаў пачатку XVI ст. Укажыце адрозненні.
2. Знайдзіце звязныя напісанні радковых літар.
3. Звярніце ўвагу на звязнае напісанне надрадковых тытлападобных «мъ».
4. Укажыце, у якую колькасць прыёмаў выкананы «и», «т» і «ъ».
5. Звярніце ўвагу на форму скарачэння слова «милость».

38

*1573 г. снежня 24. Вільня. – Ліст віленскага ваяводы,
канцлера Вялікага Княства Літоўскага Мікалая Радзівіла*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 219. Папера.

Ўт, Миколая Радиви́ла, воеводы виленского, кан|цлера Великог(о) князства Литовског(о),
старосты

1. Да якой разнавіднасці адносіцца пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?
2. Знайдзіце звязныя напісанні радковых літар.
3. Звярніце ўвагу на наяўнасць пяцелек у ніжняй частцы «б», «д», «ц», «ы» і «ъ».

39

*1577 г. студзеня 25. Віцебск. – Ліст віцебскага намесніка
Багдана Янушкоўскага*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 5. Спр. 554. Арк. 7. Папера.

Богдан Янушковский, на|местникъ витебский. |
Возному г(о)с(по)д(а)рьскому повету Витебского Яцку Оедоровичу Русину.
Ўзнаи

1. Вызначце вагу пісьма.
2. Звярніце ўвагу на наяўнасць вялікіх петляў у ніжняй частцы «б», «д», «ы», «ъ» і «ш». Растлумачце, якую функцыю яны выконвалі.
3. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар.
4. Апішыце пісьмо.

40

Каля 1580 г. Магілёў. – Запіс у кнігі Магілёўскага магістрата

НГАБ. Ф. 1817. Воп. 1. Спр. 3. Арк. 166 адв. Папера.

Тестаментъ. |

Присылал до нас, лентвоита, бурмистров, радец, лавников места

1. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

41

1581 г. лютага 25. Панявеж. – Позаў Уніцкага земскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 11. Папера.

Стеоан, Божю м(и)л(о)стю корол полский, великий княз литовский, руски, пруски, | жомоитский, мазовецкий, лиолянтский, княже седмикгроцкое и иныхъ. |

Земянце нашой повету ҃питскол(о) княжне Счасной Юревне Боровскол(о) и помочнику ее

1. Выпішыце звязныя напісанні надрадкавых літар з тытлай.
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

42

1581 г. мая 3. Панявеж. – Позаў Уніцкага гродскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 16. Папера.

Ўт Ивана Зарецкол(о), старосты ҃питского, скарбного г(оспо)д(а)рьского, ключника | виленскол(о), земенину г(оспо)д(а)рьскому повету ҃питьского пану Миколаю Гри

1. Знайдзіце лігатуры.
2. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

43

1583 г. мая 3. Панявеж. – Выпіс з кніг Уніцкага гродскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 21. Папера.

Выпис с книг кгородских | староства ҃питскол(о). |

Лѣта ѿт нарожения Сына Божол(о) тисеча пьятсотъ ѿсмѣдсят третел(о), м(е)с(я)ца

1. Звярніце ўвагу на колькасць надрадкавых літар.
2. Апішыце пісьмо.
3. Прачытайце тэкст.

44

1583 г. кастрычніка 17. Панявеж. – Позаў Уніцкага гродскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 23. Папера.

Ўт Ивана Зарецкол(о), старосты ҃питскол(о), скарбнол(о) г(оспо)д(а)рьскол(о) Великол(о)

1. Випішыце звязныя напісанні радковых літар.
2. Випішыце звязныя напісанні радковых літар з надрадковымі літарамі.
3. Випішыце звязныя напісанні надрадковых літар.
4. Випішыце звязныя напісанні надрадковых літар з тытлай.

45

1585 г. студзеня 1. Крынкі. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Стэфана Баторыя

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 209. Папера.

Стеван, Божю м(и)л(о)стыю корол полский, великий кн(я)зь лит(о)вский, руский, пруский, | жомойтский, мазовецкий, лиолянтский, седмикгородский и иныхъ

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

46

1589 г. сакавіка 7. Берасце. – Запіс у кнігі Берасцейскага гродскага суда

НГАБ. Ф. 1705. Воп. 1. Спр. 1. Арк. 159. Папера.

Лет(а) Бож(его) нарож(еня) ѿафѣѣ, м(еся)ца марца 3 дня. |

Передо мною, Малхером Райским, подстаростим берестейским, шпо|ведаль на вrade слѣга его м(и)л(о)сти пана Абрама Мы

1. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

47

1592 г. кастрычніка 6. Горадня. – Запіс у кнігі Горадзенскага земскага суда

НГАБ. Ф. 1755. Воп. 1. Спр. 12. Арк. 179. Папера.

Сознане и запис татарина КѢльзimana | Яцковича Ахметю Апазовичу, татарину. |

РокѢ чѢ, м(е)с(я)ца шкѣтебра шостого дня, 8 вольторокѢ. |

Перед нами, вradниками судовыми земскими повѣтѢ Городенского, ЛьвомѢ

1. Звярніце ўвагу на форму тытлы для кантракцый і лічбаў.
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

48

1594 г. жніўня 3. Горадня. – Выпіс з кніг Горадзенскага гродскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 573. Папера.

Выпис с книг справ кгородских | замку г(о)с(по)д(а)рьског(о) Городенског(о). |

Лета Божол(о) нарож(еня) тисеча пятсотъ девет|десять четвертог(о), м(е)с(я)ца августа третел(о) дня. |

На рочкох судовых кгородских водле порядку статutowого року и дня датою

1. Звярніце ўвагу на форму «ж».
2. Апішыце пісьмо.
3. Прачытайце тэкст.

49

1597 г. верасня 4. Варшава. – Ліст караля польскага і вялікага князя літоўскага Жыгімонта III Вазы

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 146. Папера.

Жыгымонт третий, Божю м(и)л(о)стью корол полский, великий княз ли|товский, рѣский, прѣский, жомойтский, мазовецкий, иолянский, | тою ж Божю м(и)л(о)стью корол шведский, кготский, вандалский и великое

1. Вызначце агульную форму руху п'яра.
2. Які тып злучэння рухаў характэрны для пісьма?
3. Укажыце, у якіх напісаннях праявіўся ўплыў лацінскага пісьма.
4. Прачытайце тэкст.

50

1600 г. красавіка 16. Менск. – Запіс у кнігі Менскага гродскага суда

НГАБ. Ф. 1727. Воп. 1. Спр. 1. Арк. 350 адв. Папера.

Рокѣ ҃аѣ м(е)с(я)ца, апреля сї дня. |

На вrade кгродском в замкѣ г(оспо)д(а)рьском Меньском передо мною, Яном | Кѣрошом, подѣстаростим менским, ѡповедалѣ и жало

1. Апішыце пісьмо.
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

51

1605 г. студзеня 10. Путраны. – Дароўны ліст зямлян Віленскага павета Яна і Станіслава Пятровічаў Хандзінскіх

НГАБ. Ф. 694. Воп. 3. Спр. 4395. Арк. 79. Папера.

Я, Ян, возны, а я, Станислав Петровичы Хондинские, братья рожоная, земляне г(оспода)рские по

1. Укажыце, якім з'яўляецца пісьмо: безадрыўным, пісьмом сярэдняй звязнасці, адрывістым, нязвязным.
2. Укажыце, як змяніўся дукт літар параўнальна з устаўным і паўустаўным пісьмом.
3. Звярніце ўвагу на форму тытлы для кантракцый.

52

1605 г. кастрычніка 14. Менск. – Выпіс з кніг Галоўнага трыбунала

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 439. Папера.

Выпись с книг справ судов Головных три|буналских, у Менску ѡправованных. |

Лета ѡт нароженѣя Сына Божого тисеча шестьсот | патого, м(е)с(я)ца ѡктебра
чотырнадцатого дня. |

Перед нами, сѣдѣями головными, на Трибѣналѣ Ѣ Великом князстве Ли

1. Якi тып злучѣннѣя рухаѣ характѣрны для писѣма?
2. Звярнiце ѣвагу на форму «в».
3. Выпишыце звязныя напiсаннi радковых лiтар з надрадковымi.
4. Выпишыце лiгатуры.
5. Звярнiце ѣвагу на выкарыстанне вялiкiх лiтар у пачатку слова. Якую функцыю яны выконвалi.
6. Прачытайце тѣкст.

53

*1606 г. лютага 11. Навагародак. – Выпи́с з кни́г
Навагародскага земскага суда*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 602. Папера.

Видымус с книгѣ земских | земли Новгородское. |

Лета ѡт нароженѣя Сына Божого тисеча шестьсот | шостого, м(е)с(я)ца ѡевраля
ѡдинадцатого дня. |

На рокох судовых земских ѡ Громницах святе римском в року теперешнемѣ

1. Якi тып злучѣннѣя рухаѣ характѣрны для писѣма?
2. Звярнiце ѣвагу на форму «з».
3. Выпишыце звязныя напiсаннi радковых лiтар.
4. Выпишыце лiтары, якiя пишуща ѣ адзiн прыѣм.

54

*1610 г. лютага 16. Навагародак. – Выпи́с з кни́г
Навагародскага земскага суда*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 444. Папера.

Выписѣ с книгѣ земских | земѣли Новгородѣское. |

Лета ѡт нароженѣя Сына Божого тисеча шест|сотѣ десятого, м(е)с(я)ца ѡевраля
шеснадцатого дня. |

На рокох судовых земских ѡ Громницах святе римском в року теперешнемѣ

1. Перадайце тѣкст сучаснымi лiтарамi.

55

1615 г. студзеня 9. Вiльня. – Выпи́с з кни́г Вiленскага земскага суда

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 633. Папера.

Видымѣс с книгѣ земѣскихъ | воеводства Виленского. |

Лета Божего нароженѣя тисеча шестьсотѣ | петнадцатого, м(е)с(я)ца генвара девятол(о)
дна.

1. Укажыце, якім з'яўляецца пісьмо: безадрыўным, пісьмом сярэдняй звязнасці, адрывістым, нязвязным.
2. Звярніце ўвагу на звязнае напісанне надрадкавай «х».
3. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар.
4. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар з тытламі.
5. Звярніце ўвагу на паслядоўнае выкарыстанне петлявых варыянтаў «б», «д», «ц», «ш» і «ы».
6. Як змяніўся дукт гэтых літар параўнальна з іх дуктам у пачатку XVI ст.?

56

*1617 г. лютага 18. Вількамір. – Выпіс з кніг
Вількамірскага земскага суда*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 28. Папера.

Выпис с книг справ земских | поветѸ Вилкомирског(о). |

ГодѸ ѿт нарожена Сына Божего тисеча шестсотъ | семнадцатог(о), м(е)с(я)ца оевралья
ѿсмьнадцатого дня. |

На рокох сѸдовых земских порядкомъ статutowымъ на завтрее по Трох Королех свате

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

57

*1620 г. студзеня 30. Крывое сяло Душава. – Дароўны ліст зямлі
Навагародскай зямлі Рыгора Русыяна*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 6029. Арк. 461. Папера.

Я, Грыгорей РѸсыянь, земенинь г(о)с(по)д(а)рьский земли Новгородское чы

1. Выпішыце варыянты «в».
2. Звярніце ўвагу на форму «з».
3. Выпішыце лігатуры.
4. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

58

1622 г. студзеня 17. Полацк. – Выпіс з кніг Полацкага земскага суда

НГАБ. Ф. 1751. Воп. 1. Спр. 24. Арк. 334. Папера.

Выпис с книгъ справ земских | воеводства Полоцког(о). |

Лета ѿт нароженья Сына Божого тисеча шестсот | двадцать второго, м(е)с(я)ца генвара
семнадцатог(о) дня. |

На рокох сѸдовых земских трыкролских в рокѸ теперешнем тисеча шестсот двадцат
втором Ѹ По

1. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар з надрадкавымі літарамі.
2. Прачытайце тэкст.

59

*1622 г. кастрычніка 26. – Квіт вознага Менскага ваяводства
Мікалая Хадковіча*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 70. Папера.

Я, Миколаи Ходкович, возныи г(оспо)д(а)рски воеводства Менског(о), сознаваю | сим
моим квитом, иж в рокѸ тепер идѸчом тисеча шестсот дватцат

1. Апішыце пісьмо.
2. Да якой разнавіднасці адносіцца пісьмо: каліграфічнага, спрощанага, беглага ці змешанага?
3. Прачытайце тэкст.

60

1622 г. кастрычніка 28. Менск. – Выпіс з войтаўскіх кніг г. Менск

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 71. Папера.

ВидымѸс с книг воитовских | места ел(о) кор(олевскои) м(и)л(о)ст(и) Менског(о). |
Лета ѡт нарожєня Сына Божол(о) тисеча шестсот | двадцат второго, м(е)с(я)ца ѡктебра
двадцат ѡсмог(о) дня

1. Звярніце ўвагу на выкарыстанне такой разнавіднасці злучаных напісанняў, якія робяцца пры да-
памозе папярочных элементаў літар. Успомніце, на якія дзве групы можна падзяліць гэтыя напісанні.
2. Выпішыце гэтыя напісанні.
3. Выпішыце безадрыўныя напісанні надрадковых літар.
4. Прачытайце тэкст.

61

*1622 г. лістапада 9. Вільня. – Выпіс з кніг
Віленскага гродскага сурагатарскага суда*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 73. Папера.

Выпис с книг кгородских сѸрокгаторских | замкѸ г(оспода)рского воеводства Виленског(о). |
Лета ѡт нарожєня Сына Божого тисеча шєстьсот | двадцать второго, м(е)с(я)ца ноябра
девятого дня.

1. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

62

*1633 г. сакавіка 17. Кракаў. – Ліст караля польскага
і вялікага князя літоўскага Уладыслава IV*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 1. Арк. 161. Папера.

Владыславъ четвертыи. |
Врадникомъ нашимъ земьскимъ, кгородскимъ Великог(о) княз(тва) | Лит(овского) вер(не)
намъ милым.
Ласка наша г(оспо)д(а)рская, Ѹрожонные, веръ

1. Выпішыце варыянты літар, не характэрныя для пачатку XVII ст.
2. Звярніце ўвагу на выкарыстанне вялікіх літар у пачатку слова. Якую функцыю яны выконвалі?
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

63

1638 г. ліпеня 6. Пінск. – Запіс у кнігі Пінскага падкаморскага суда

НГАБ. Ф. 1847. Воп. 1. Спр. 1. Арк. 115 адв. Папера.

Справа их м(и)л(ос)т(и) п(а)нов Достоевских в ров[н]ьи дел | межы ними жъ в Достоеве
и Кѣчовах. |

Лета вт нарожения Сына Божол(о) тисеча шест

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

64

1638 г. снежня 4. Навагарадок. – Выпіс з кніг Галоўнага трыбунала

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 956. Т. 1. Арк. 244. Папера.

Выпис с книг Головных трыбѣнальных, | 8 Навагородкѣ втправованных. |

Лета вт нарожения Сына Божол(о) тисеча шестсот | трыдцат всмог(о), м(еся)ца декабра
четвертол(о) дня. |

Перед нами, сѣдями головными, на Трыбѣнал 8 Великомѣ

1. Укажыце, якім з'яўляецца пісьмо: безадрыўным, сярэдняй звязнасці, адрывістым, нязвязным.
2. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар.
3. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар з надрадковымі літарамі.
4. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар з тытлай.
5. Укажыце, як змяняецца дукт літар у сувязі з імкненнем пісаць радковыя літары безадрыўна.
6. У сувязі з гэтым звярніце ўвагу на становішча і форму «з».

65

1650 г. студзеня 1. Полацк. – Запіс у кнігі Полацкага магістрата

НГАБ. Ф. 1823. Воп. 2. Спр. 1. Арк. 34. Папера.

Книги справъ мескихъ Полоцѣкихъ | рокѣ тисеча шестьсотъ пятидесятого, | м(е)с(я)ца
генъвара первого дня. |

В том рокѣ бѣрмистромѣ з релии римское

1. Звярніце ўвагу на форму «м».
2. Апішыце пісьмо.
3. Прачытайце тэкст.

66

1662 г. снежня 2. Навагародак. – Выпіс з кніг Галоўнага трыбунала

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 401. Папера.

Выпис с книг Головных трыбѣнальных, | 8 Новагородкѣ ѡтправованных. |

Лета ѡт нароженя Сына Божого тысяча шестсот | шестдесят второго, м(еся)ца декабра
второго дня. |

Перед нами, сѣдѣями головными, на Трыбѣнал 8 Великом князтве

1. Вызначце тѣмп руху пѣра.
2. Звярніце ўвагу на форму «в», «д», «м», «н», «х», «ц» і «ш».
3. Выпішыце варыянты «в».
4. Звярніце ўвагу на форму надрадкавых літар.
5. Чым выкліканы змены ў напісанні гэтых літар?
6. Укажыце галоўны памежны сігнал.

67

1663 г. верасня 20. Менск. – Выпіс з кніг Галоўнага трыбунала

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 391. Папера.

Видымѣс с книг Головных трыбѣнальных, | 8 Миньскѣ ѡдправованных. |

Лета ѡт нароженя Сына Божог(о) тисеча шестсот | шестдесят третего, м(еся)ца сеньтебра
двадцатог(о) дня. |

Перед нами, сѣдѣями головными, на Трыбѣнал 8 Великом князтве

1. Апішыце пісьмо.
2. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

68

*1667 г. сакавіка 12. Панявеж. – Ліст караля польскага і вялікага князя
літоўскага Яна Казіміра*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 102. Папера.

Ян Казимер, з Божой ласки корол полский, великий княз лит(овский), рѣский, прѣсѣкий,
жомойцкий, мазовецкий, инѣолянский, смоленский, северский, черниговский, | а шведский,
кюдский, вандалский деди чный король.

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

69

*1670 г. верасня 30. Вількамір. – Ліст караля польскага
і вялікага княства літоўскага Міхала*

НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 692. Т. 2. Арк. 108. Папера.

Михал, з ласки Божой корол полски. |

Земяном нашым Короны Полскои и Великол(о) князства Литовскол(о) 8рожным Казимер8

1. Перадайце тэкст сучаснымі літарамі.

70

1677 г. верасня 16. Менск. – Запіс у кнігі магістрата г. Менск

НГАБ. Ф. 1816. Воп. 1. Спр. 54. Арк. 847. Папера.

Вы|пис с книг справ рат8ши места г(оспода)рского Меньского.

Лета | 10т нараженья Сына Божего тисеча шестсот двадцать пя|того, м(е)с(я)ца апрела семнадцатол(о) дня.

На враде его коро

1. Прачытайце тэкст.

71

1677 г. лістапада 20. Менск. – Запіс у кнігі магістрата г. Менск

НГАБ. Ф. 1816. Воп. 1. Спр. 54. Арк. 859. Папера.

Мы, б8рмистрове Улисеи Өилиповичъ, Семен | Ходьковичъ, раицы, Матөеи Хамяновичъ, Данило Арьте|мовичъ Шыш8ка, лавники, Ян Рыжковский и Григорей

1. Апішыце пісьмо.

72

1678 г. студзеня 12. Віцебск. – Запіс у кнігі Віцебскага земскага суда

НГАБ. Ф. 1751. Воп. 1. Спр. 24. Арк. 22. Папера.

Лета 10т нараженья Сына Божол(о) тисеча шестсот | сем8десят 10смог(о), м(е)с(я)ца генвара дванадцатол(о) дня

1. Да якой разнавіднасці адносіцца пісьмо: каліграфічнага, спрошчанага, беглага ці змешанага?
2. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар з надрадковымі.
3. Апішыце пісьмо.
4. Прачытайце тэкст.

73

1679 г. кастрычніка 5. Віцебск. – Запіс у кнігі Віцебскага земскага суда

НГАБ. Ф. 1751. Воп. 1. Спр. 24. Арк. 229. Папера.

Лета 10т нараженья Сына Божол(о) тисеча шестсот7 семдесят девя|того, м(е)с(я)ца 10ктебра пятого дня

1. Выпішыце звязныя напісанні радковых літар.
2. Укажыце памежныя сігналы.
3. Апішыце пісьмо.
4. Прачытайце тэкст.

74

1681 г. кастрычніка 11. Віцебск. – Запіс у кнігі Віцебскага земскага суда
НГАБ. Ф. 1751. Воп. 1. Спр. 24. Арк. 466 адв. Папера.

Лета ўт наражэня Сына Божол(о) тисеча шестсот | ўсмьдесят первого, м(е)с(я)ца
ўктебра ўдинадцатол(о) дня

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

75

1688 г. чэрвеня 11. Вільня. – Выпіс з кніг Галоўнага трыбунала
НГАБ. Ф. 694. Воп. 4. Спр. 1336. Т. 2. Арк. 442. Папера.

Выпис с книгъ Головныхъ трыбуналныхъ | 8 Вилни ўтправованыхъ. |
Лета ўт наражэня Сына Божого тисеча шестъсотъ

1. Апішыце пісьмо.
2. Выпішыце ідэнтычныя па напісанні літары.
3. Прачытайце тэкст.

76

1692 г. студзеня 15. Полацк. – Запіс у кнігі Полацкага земскага суда
НГАБ. Ф. 1778. Воп. 1. Спр. 42. Арк. 159. Папера.

Лета ўтъ наражэня Сина Божол(о) тисеча шестсотъ | деведдесять вѣторого, м(еся)ца
генѣвера петнацатол(о) | дня

1. Апішыце пісьмо.
2. Прачытайце тэкст.

МЛѢЖ ОСТАВЛШЕБЫСЯ ВЪСЛѢДЫ
ГОИДОША

✠ СЛѢДЪ ВЪ СКА. ФЛОУ. ГЛА. ЛФ.

РѢВОБЛАНО. БВОУТАСЪ. НЕБА
УЖЕБЛАШЕ. ФАРИСН. ИЗАКОНО
ИНТЕЛН. И ЖЕБѢАЖПОНШЪЛН.
ФЫСАКОМЪСНГАЛНЛЪНСКЪ. И
НЮДЖНСКЪ. ИНЕРЛАДА. ИСНЛА
ГНАБЪ. ЦБЛНТНІА. ИСМЖЖН
НОШАЩЕНАДОБЪТЛКА. ИЖЕБЪОСЛА
БЛННЪ. ИНСКААЖВЪНЕРТНН. И
ПОЛОЖИТИПРѢВННАДЪ. ИНОБОРЪ
ТЪШКОУДУКЪНСЖТЪН. НАООА
РААН. БЪЗЛАТЪШЕНАКРАДЪСКЪ
ДЪСКУДЫЛННТЪВЪНШАН. ТЪ
ЛОЖЫЛЪНОСРѢДЪ. ПОБЪІСА. ИКНАДЪ
ВЪБЪРЖНЪ. БРЕНДОУ. ТЛЪТЕШПОУ

32

1	2	3	4
ВЗЛѢ.Ж.Н.Х.Ѡ	ПОКЛАДАНТЪ.Ѡ.Ф.Р.	СНЬ.А.У.СТЬ	
ЩНН.НА.А.БОУА	ТЪ.ПРО.КЛА	ГЗ.СТЮ	ЖН.ВОТВОРА
5	6	7	
НЗІНКРСТЪ.ВЗМАНАСТЗІРНСВОКМЪ.ВЗЦРКВН.СТГО	ЩЕ.МТРО.НЦЕ.Ю.Н	СТЗІМНЪ.ТЦН.Т.Н.Н	СЕ.МНЮ
8	9		
СПСА.У.СТЬ.А.НО.КА.РЪ.ВО.БЕ.СЦЪ.МЪ.НО.КСТЪ.А.КОВАНЬ.Е.ГО.	СЗ.БО.РЪ.СТЗІ.Х.З.ОТЦЪ.Н.БОУАН.МО.У.А.СТЬ.СЪ.Н.Ю.А.О		
ЗЛО.ТО.Н.С.Е.Р.Е.Б.РО.Н.КА.МЪ.НЪ.Е.Н.ЖЬ.Н.У.Ю.ГЪ.ВЪ.Р.ГРНВ	Ю.Н.ЖЕ.ПРЪ.А.А.Х.СА.КТО.ЖЕ.АРЪ.З.НЕТЪ.СЪ.Т.В.О.Р.И.Т.И		
10	11		
НЪ.А.А.А.	М.ГРНВНЪ.А.АНЪ.Н.З.Н.Е.С.Т		
С.С.	ВЛА.СТЕ.ЛННЪ.Н.ЛН.КН.А.ЗЪ.		
В.А.Н.З.М.А.НА.СТЗІ.РА.Н.Н.КО.ГА.А.ЖЕ.І.А.КО.Н.Н.ПРО.А.А.Т	НА.Н.ПН.С.КО.У.ПЪ.Н.ЛН.Н.ГО.У.МЪ.НЪ.А.Н.ЛН.Н.НЪ.КО.Т		
12	13	14	
Н.Н.Н.Ѡ.А.А.ТІ.А.ЩЕ.С.Е.КТО.ПРЪ.СЛО.У.Ш	А.КТЬ.Н.З.Н.Е.С.ТЪ		
ОРЪ.Н.Л.Ю.Б.С	У.ЛБЪ.А.БОУАН.МО.У.К	Л.А.Т.В.А.Н.Ѡ.Ф.Р	
15	16	17	
НЪ.М.А.НА.СТЗІ.РА.А.АН.БОУАН.Е.МО.У	ПО.МО.ШЪ.НН.КЪ.		
О.СННЪ.НА.Р.Е.РА.БА.Х.В.А.СЪ.ТА.Ж.А.ВЪ	Ш.Н.КР.СТЪ.СН		
18	19	20	
У.СТЬ.Н.ЗІ.Н.КР.СТЪ	Н.Н.ВЪ.СЪ.РЪ.КЪ.Н	З.БОУА	
Н.ПРН.Н.МЕТЪ.ВЪ.У	Н.Ю.ЖН.З.НЪ.СЪ.ВЪ		
0	4 см		

БОИДЕТЬ ВАШЕ
ОЦА МОЮ ГОНЯЩЕ
СТЫНА БЫХЪ НА
ЖЕ БОИСТАДВАНА
ТРЫСЪ ВЪ ГОРНА
НН ВЪНУША МОЮ
ТОИ СЛЪНАУШЛО
ЕРЪ ДЪНХЪ :

ѿ а҃зѣ а҃ндрѣи да
 нилѣ кѣнуѣ а
 жо мнѣ а҃мѣ уннѣ
 тѣ нѣ бытъ о҃с҃ло
 тѣ кѣ да ю҃ сѣлцѣ
 на прослѣжѣннѣ
 скои о҃у҃ннѣ нѣ
 дѣноу҃ стѣи о҃ннѣ
 о҃цѣ о҃бѣи мѣи ма
 тѣи нѣ ко҃вѣи пла
 мѣи на па҃мѣтѣ
 нѣ о҃бѣи на па҃мѣтѣ
 а҃жѣ о҃стѣи нѣ а҃
 ко҃вѣи нѣ ко҃вѣи

НАКВѢШОЖА ДАСУДНІА КЕМУ. ТАКА ТРА
НАСТРАШЬНІАЛ. СУДЪ ДАБУДЕТЬ. ПРОКЛА
ТЪ.

СЕЯЗЪ КНАЗЪ СМОЛЕНСКЪ И ФЕДО
 РЪ. СОУДНА ЛѢСМЬ. БИРЕЛА. СЪА
 РМА НОВУ ЕМЬ ПРО КОЛОКОЛЪ
 ПРО НЕМЦЬСКЪ И. БИРЕЛЪ ПРАВЕ
 А РМА НОВУ БИ НОВАТЪ. ВЪИДА
 ЛѢСМЬ А РМА НОВУ АНСЪ ДВОРО
 МЬ НЕ МЬ ЦОМЪ ЗА КОЛОКОЛЪ.
 А ТОУ БЫЛ НА СОУДЕ СОЛНОЮ БО
 ЯРЕ МОН. ГРИГОРЬ НА МѢСТѢ
 НИКЪ. ДА И НЛО. АРТѢЛНИ.
 МИКОЛА ДА ДИСКОВУ. ЛОУКА О КО
 ЛНИ УНИ. ПОУТАТА ДА ДИСКОВУ.
 А О ТЪ НЕ МЦЬ БЫЛ НА СОУДЕ И СКА
 ЛНИ КОЛОКОЛА. ЯНЪ. АЛЪ БРАТЪ И
 ЗЪ БРЮНЪ ЖЕНИКА. ГЕНЬЦН. ЯГАНЪ
 ВАРЕНЪ ДОРЪ ПРЪ. МОНСѢ И НАЖЪ
 ПЕЧАТНИКЪ ФЕДОРЪ КЪ ПЕЧАТАЛЪ
 С И ЖЕ ГРАМОТА ПСА НА БЫНШЬ О
 БЫЛО О ТЪРЖТЪ БАГНА ДО СЕГОЛѢ
 ТА. А. ЛѢТЪ И ДВЕСТЕ ЛЕТЪ И О
 СЛЪДЕСАТЪ ЛѢТЪ И ТРИ ЛѢТА.
 А НАУЕТЪ КЪРТОСА ТЪ ОПСАНА. А ФЕ
 ДОРИКО ПИСЕЦЪ КНАЖЬ ПСАЛЪ.

3.
 ✠ ПОКЛОНѢНІЯ СЛОВА БЖІЕ
 ѿ ЖИВОВА ЕПИСКОПА ПОЛОТЪСКОГО
 БРСКОВОНИ НАМЪ СТЫННІСКОМУ
 ПЛЮ И ДѢТЕМЪ МОИМЪ РАТМАНО
 МЪ БЫЛЪ ЕСТЬ НЕДОМА ВО ОТЬЦА
 СВОЕГО МИТРОПОЛИТА АНЪНѢ
 СЛЪНІА СВОЕ МЪЛѢ СТЬ ОУ СЪ
 ТО БСО О Б АНЪНѢ СЛЪ ОУ ВЪ
 ДАЛЪ ЛЮБОВЬ ВАША ПРАВА ЖСЪ
 СНОМЪ МОИМЪ СВѢТЕНЕ МЪ ТА
 КОЖЕ ДѢТН БЫЛА ЛІС БОВЪ ВА
 ША ПЕРВА СЛОЛОУ АНЪ СЪ
 ДѢТМІ МОИМІ ШТО ВАЛЪ
 БЫ ОНА ДОБѢТО БЫЛОВА
 ШЕ АНЪНѢ ШТО ДѢТЕМЪ
 МОИМЪ НАДОБѢТО ГОН
 МЪНІ БОРОНТЕ АНЪНѢ
 АБЫ СТЬ ПУСТІА НЖИТО
 ОУ ПОЛОТЕСКО АЗЪ КЛА
 НЮ СМН БЛА СЛОВА
 Ю БОГА МОЮ ЗАВА
 СЪ ДѢТН СВОѢ

1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298

прѣнтродъсь·а
наже·вса·снбои
доисть·нбонзе
мла·млн·млн·да
дсло·еса·цло·ане
^{ичуть}
могость·ирѣнт
с·вѣпа·ви·не·
се·рда·о·ло·ис·тъ
ръ·но·к·ѣ·со·и

роу мѣ городе да
полѣгцкни ѿцю
івоу клни пама
ть іюбѣ и дѣта
ти ах той метѣ
ѿнимати ѿсто
вѣтѣ и нѣвѣ
можа и лп полѣ
и метѣ про дѣла
ти да бѣда тѣ про
клатѣ всѣ и всѣ
и вѣбѣ душнѣ

Надъ вса зѣмля и
надъ нѣбо и надъ море
и надъ вса живущая на земли
и надъ вса вѣща
и надъ вса дѣла
и надъ вса мѣста
и надъ вса времена
и надъ вса люди
и надъ вса животныя
и надъ вса растения
и надъ вса минералы
и надъ вса металлы
и надъ вса камни
и надъ вса воды
и надъ вса воздухъ
и надъ вса огнь
и надъ вса земля

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ѿтѣпана. не мнѣ ра. на мѣстѣ иже. до оуко. приа те ле мѣ. машимѣ. 3
 судѣ гадѣ. ризь и мѣ. пратманомѣ. поимомѣ. не верное приа те
 ѣство. про шю вѣсѣ. свонхѣ. приа те ле н. ризь и мѣ. вѣсѣ.
 арте мѣ. то оуковина. каюва лѣ. да и нѣ. вѣлико мѣ. маше ро
 поювана. на хва рѣ. ~~мѣ. вѣ. то оуковина. про шю вѣсѣ.~~
 свонхѣ. приа те ле н. иже. те. арте мѣ. приа хва рѣ. и нѣ. оуи мова
 доути. и нѣ. про шю вѣсѣ. што оуе. те мѣ. е. а е. а. до оуи моу рѣ. и
 приа те. а на мѣ. ѿнѣ. по вѣ. а лѣ. што оуе. вѣ. а лѣ. е. роуфе. ро. и нѣ.
 вѣ. а лѣ. вѣ. нѣ. оува мѣ.

Мѣстныя кнѣзѣ жнѣтныи дѣмъ въ домокскому сѣюнашою грамотою
 пожаловали есмо вѣленскыя мѣстныи въ ахровѣхъ шпоникъ мѣ
 стѣ не давъ: по всеи нашоу землѣ какъ нѣдавнѣ дѣдали аѣпусты
 ли есмо мѣстѣмъ вѣчно зпрото шпоны естанавленъ вѣленскы
 мѣстныи мѣстѣ немалѣ аныкопорѣхъ пошныи торговѣхъ вѣцку вѣн
 евъ и по попольской землѣ оусмоленскы поуберестанъ мноугорѣхъ оумѣ
 нску вѣковѣ и поны мѣстѣмъ поуберестанъ поуберестанъ поуберестанъ
 гдѣ нѣколыбууть мѣстѣ аныко есмо дѣмъ въ сѣюнашоу грамотѣ
 шоу печатю ашпоны нашоу грамотѣ нѣкто не слышавъ аѣ
 оутроце по дѣлѣхъ рѣшѣхъ хѣдъ тѣмъ аныко есмо а вѣ мѣ
 сѣца сентѣ 18 днѣ инѣи дѣ

[illegible]

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

[illegible]

22
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 83

52

11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533

51

[illegible]

12

for your great
sake

Handwritten signature: J. J. J.

[illegible]

TAPPALE 1/1

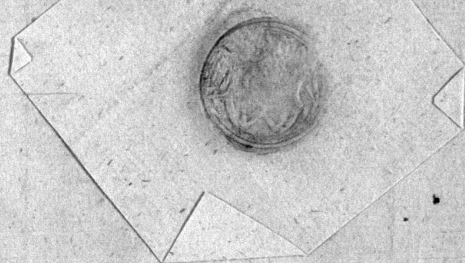
471
 Свѣтъ свѣтъ зора гдѣшного
 разсвѣтло
 Литаво каро ф ф не мѣла аѣ рѣ
 и рѣ ф

[illegible]

1552 May

[illegible]

219
475
Дорога встало неспрали своим фаното
амариноу частноу роумача сонов
тати нашой ивнито шито порвали иили
семо урата нашого матица частови
ча роумача тире го ми сана милола
роуича роуила воувоуа пероного ф^а ф^а ф^а
линого василиного ирлтиного истрини
и поии нашой ивнати итало истр^а
илисти иоттори прилгата наиие нашой
соуиитиоу нависитиоу матириной ии^аноти
иши рети тати вси тати рети шире в^а
в^а итисеу ф^а та дорога встало не
спрали своим фаното амариноу роу
тича еси ф^а ауро муху свою стани
слав шитовичу иу^афрастовича ифали и^а
ему того права мо^а шисид испра т^а
мо^а иана амарина немати на т^а та т^а
тати свой ифали семо т^а на^а ми^а моуовани
по^а станиславу шитовичу иу^афрастовича сво
иу своему т^атича сестри нашой дороги
т^аса д^анонтане у^аганиу^а т^а ли^а во^а на^аро^а
ф^а не^а и^аца^а и^а т^а ф^а

[illegible]

*Miculus radiis palatii
vilibet qd carlaris*

Manifest Wasila Sorocki pto. Siroty 245.

Въсправдасъ пнѣ василь сопокоу нѣ

шрѣмнѣ своѣ григола

роуѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

120

Правдѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ пнѣ
 лѣна нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ
 пнѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ
 нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ
 нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ нѣ

[illegible]

Forrest and his wife

[illegible]

12/2

[illegible]

Владислав
Владислав
Владислав

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

196

Janpietrouis
Janpietrouis
wrijzeling

Philip Stuckmisch
Acting for

[illegible]

Star. Star
mit 2. 3. 4. 5.
p. 1. 2. 3. 4. 5.
Entwurf

Lordarney 3 S. M. Beh
J. H. J. H.

1. *Слѣдъ на рождество; въ началѣ рождества и въ
 началѣ крѣпости и въ началѣ аще и въ*

79

Степана Карповича Синазкого писавшего
в то время Федота Крутицкого рига

[illegible]

433

1. ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸

[illegible]

83

84

[illegible][illegible]

Занеже всако возвоства вилесто

Ита и карофеѣта си на божого писма вистѣсѣ
дѣлаице етогоу мѣа нѣа бѣа рѣстатого рѣтѣ,

А в о р а зъ е го поручило милости протото сьронгата по вождства силного
Передъ него тако иса по снъ ронгата на вождства попоморъ, повст кимен
ного писаро спавовъ едмного нгата нгтоного кнани ивишъ
въ фазото сьронгата по вождства силного, фалова и кдшати е
сзда сь фэдма въ бою нбору на го милости панд при, и тогда
вита вождовъ вьрстиского и мафоти го милости панд фэдма, волови
па фэдма вьрстиского на змгнниа зтого повст мнкого на пана милотата
нбуса, кпо и фэдма вронъ прошло тисса шестисовъ три нбуса, въ фэдма
змъ на шестисовъ повст мнкого мнкого зфалма, сьмовъ повста
лоши, тако кд фэдма вьрстиского повста е втомд а въ и мило павовъ
вснъ вьрстиского кнани е нбоса, Ангмогъ к тако вьрстиского
милотата въ фэдма. того повста згати испрсовидъ вьрстиского
фэдма, повста к фэдма втомд повста втомд, фэдма фэдма павовъ
павовъ ронгата тако повста, ронгата вьрстиского повста кнани повста
и повста. втомд вати злоти снъ шестисовъ сьрбъра вьло, которо сь
рэдма к мнги павовъ, и ронгата сь павовъ на краи того повста нбоса
Алг мило нато мило. тако го пана вьрстиского ронгата вьрстиского
лостъ пани вождовъ е снани нбоса, лова и кпавовъ сьронгата нбоса
исъ вьрстиского повста к сьронгата по вождства силного
вьрстиского вьрстиского писаръ

90

22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 5

91

Рок 1656

34 лист

Книги (правд тесных Полоцких
 ронъ тисса шестисотъ Платистаго
 тца гендара тего ронъ

Стпо ронъ вѣтисаротъ, зрели^и рисное
 пандъ вѣтисаротъ, зрели^и рисное

Лзрели^и рисное пандъ. Азрели^и рисное вѣтисаротъ

рацати зрели^и рисное пандъ (спра ронъ вѣтисаротъ)
 Лзрели^и рисное пандъ Аміандшаротъ, вѣтисаротъ

на вѣтисаротъ, вѣтисаротъ права тарѣвского
 присебъ тѣснѣ свое ронъ вѣтисаротъ

лавнипати пандъ Аміандшаротъ, зрели^и рисное

пандъ, вѣтисаротъ ронъ вѣтисаротъ

пандъ, вѣтисаротъ ронъ вѣтисаротъ

пандъ, Аміандшаротъ ронъ вѣтисаротъ

пандъ захаристашъ ронъ вѣтисаротъ

пандъ зрели^и рисное ронъ вѣтисаротъ

записаства тего тѣснѣ така ронъ вѣтисаротъ

писара тесного Полоцкого

Савонича зрели^и рисное ронъ вѣтисаротъ, Аміандшаротъ

ронъ вѣтисаротъ, вѣтисаротъ права тарѣвского

присебъ тѣснѣ свое ронъ вѣтисаротъ, лавнипати

пандъ, вѣтисаротъ ронъ вѣтисаротъ, Аміандшаротъ

ронъ вѣтисаротъ, вѣтисаротъ права тарѣвского

присебъ тѣснѣ свое ронъ вѣтисаротъ, лавнипати

пандъ, вѣтисаротъ ронъ вѣтисаротъ, Аміандшаротъ

ронъ вѣтисаротъ, вѣтисаротъ права тарѣвского

[illegible]

Do Państwa Łopięckiego
Lubomirskiego

[illegible]

Bela 88 sta popritta fsta a dgo l'orallio
 subzeta d'una a fupa l'inda p' d'atta p' d'atta

1555. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849.

[illegible]

ЗМЕСТ

ПРАДМОВА.....	3
РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА ПРАЦЫ З АЛЬБОМАМ	4
ЗАДАННІ.....	9
ФАКСІМІЛЕ	31

Вучэбнае выданне	Падпісана да друку 28.11.2014.
Груша Аляксандр Іванавіч	Фармат 60×84/8. Папера афсетная.
Латушкін Андрэй Мікалаевіч	Друк афсетны. Ум. друк. арк. 12,09.
АЛЬБОМ ПАЛЕАГРАФІЧНЫХ	Ул.-выд. арк. 5,1. Тыраж 100 экз.
ЗДЫМКАЎ	Заказ
(з электронным дадаткам)	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт.
Дапаможнік	Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца,
Рэдактар <i>А. В. Яфімаў</i>	вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
Мастак вокладкі <i>Т. Ю. Таран</i>	№ 1/270 ад 03.04.2014.
Мастацкі рэдактар <i>Т. Ю. Таран</i>	Пр. Незалежнасці, 4, 220030, Мінск.
Тэхнічны рэдактар <i>Т. К. Рамановіч</i>	Рэспубліканскае ўнітарнае
Камп'ютарная вёрстка <i>В. У. Гасюк</i>	прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр
Карэктар <i>Л. С. Мануленка</i>	Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
	Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца,
	вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
	№ 2/63 ад 19.03.2014.
	Вул. Чырвонаармейская, 6, 220030, Мінск.